

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.	Vidéken: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre 3.—	Negyedévre 3.60
Félévre 6.—	Félévre 7.—
Egész évre 12.—	Egész évre 14.—

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos

KORBULY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt.

Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.

Ágost hirdetések ára: egy sor 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Sebek.

Budapest, június 25.

Még mindig sajnának a sebek, amelyeket az osztrák uralom elleni harcban kapott a magyar nemzet, még mindig fájdalomtól rezzen össze szivünk, valahányszor hozzá érnek a háromszázados ármány szövetség szövő, kuszáló ujjak.

Valahányszor szemközt kell állanunk ama régi ellenséggel, felzognak a régi fájdalmak és a szünni nem tudó panasz utat tör ajkainkon.

Hogy pedig annyira át meg át hatja a magyar politikusok lelkületét és hogy annyi keserűség tör ki ilyenkor az egyes szónokok szíve mélyéből, annak az oka is igen súlyos és természetes. Mert szomorú a magyar nóta háromszáz esztendő óta és századok óta folyton meg-megújuló, hol nagyobb, hol kisebb sérelmek gondoskodnak róla, hogy a szívek a régi sajnó sebek mellett új sebekből is vérezzenek.

Itt a kiegyezési ügy, itt a kvóta, melyek arról tanuskodnak, hogy az áldozatkész Bécs mellett szegény hazánk mindenkor háttérbe szorul, itt cimerünk, itt zászlónk sérelme. A Felsőházat épít magyar székvárosában és azon a magyar cimer helyett oly zagyalékot látunk, amely közjogunknak határozott sérelme s így (hála fejedelmünk irántunk ellenséges környezetének) még a fejedelmi építkezés fénye is danausi ajándéknak bizonyul. Még az Ugron Gábor ügyéből is az világlik ki, hogy magyar politikusok vagy mel-

lőzhetnek, vagy pedig aszán provokátorokkal vétetnek körül, akiknek az a feladatuk, hogy a Magyarország jogait Bécs ellen súlyllyal és nyomatékkal védő politikusainkat félrevezetni, diskreditálni igyekezzenek.

A bécsi ármány és a hü magyar nép állandó félreismerése ütötte lelkünkön azokat az örökké emlékezetes sérelmeket. Ha nagy szónokainknak mennydörgő szövegait olvassuk, a bécsi sérelmek okozta keserűség csordul tul bennök, ha östörténelmünk nagy válságairól olvasunk, egy-egy megálló helye ez csalódásaink kálváriájának. Ezeket a fájdalmakat örököltük, az *atavizmus* egy neme nyilatkozik meg előttünk, ha az évszázados seb kiméretlen érintésére szólalnak meg szónokaink,

Nem kételkedik itt senki a kormány jóhiszeműségében, tiszta, nemes hazafiságában, de sőt részvételt viseltettünk iránta, amidőn — a „Gottesgabe“ tárgyában hozzá intézett interpellációval szemben — ő, az őszintén, a hamar nyilatkozó és éppen nem begombolkozott miniszterelnök oly semmitmondó válaszszerű kénytelen előlépni, amelyre, ha a bécsi tekintetek engedik, bizonyára jó magyaros izű választ olvasott volna le magyaros szíve mélyéből.

Nagy és kicsi sérelmek egyszerre fájnak a magyarnak és száz éve folyó vita visszhangjai folynak a képviselőházban és ha a közjogi harc terén egyben-másban tul is mentünk a megengedetnél, eme háromszáz esztendőnél is hosszabb múlt, ennek tapasztalatai és tanulságai magyarázzák

meg a tulságokat, vagy talán a célon tul való lövéseket.

Recrudescunt vulnera — és a félreértett nemzet oly sokszor adott már hangot fájdalmának. De nem küzdhetnénk percig sem az idők jobbrafordultáért, percig sem, ha az idők jobbra fordultáig kihalt volna szivünkől a reménység. Az lesz a kormányok nagy sikere, ha végre valahára igazságos fonton mérlegelik el Ausztriával szemben való tiszta és világos igazságainkat, ha valódi nemzeti politikusainkat nem kell többé attól féltetnünk, hogy a kegyetlen bécsi politika áldozataivá, vagy . . . bukott játékszereivé válhatnak, ha továbbá a kisebbeknek látszó, de az egész rendszernek szörnyű bélyegét magánviselő, alkotmányunkba, jogainkba, nemzeti hagyományainkba ütköző incidensek sorozata végre valahára bezáródik.

Csak bátor és jóindulatu tanács kell, hogy ezt megértessék legmagasabb helyen is. A folytonos recriminációk, a gravámenek kelleténél tovább tartó felsorolása éppen ezt a megértést késleltetné és újabb föllegeket varázsolna a különben is állandóan borús láthatárra. Elmondottuk bánatunkat: találjanak végre gyógyvirtséget sebeinkre Bécsben, nehogy akadályul lépjen közbe a vérző szív fájdalma, amidőn a magyar nemzet lelkének épségére, zavartalanul lobogó lelkesedésére és védő karjainak acél erejére lenne szükség!

(—)

Mara.

— A Magyarország eredeti tárcája. —

Marának, a fényesnek hívták és egy piszkos helyen beszélt el nekem tegnap éjjel egy történetet: a magáét.

Az eső künn erősen vágta a söpörtlen udvart, aminek a kövezetéből — ami közt alig éltek valami száradó fák, ványadt ágaikkal élvezve a szénsavas, üde vizet — fehéres párában szállongott fel az a kellemetlen levegő, ami fojtja a tüdőt s mutatja, hogy ott már sok-sok éve éltek, haltak emberek, rajta hagyván földi voltuk szennyjét a szűzi földön. Az ablakok tárva s az egész ház úgy nézett ki, mint valami fulladozó aszkóros, aki kapkod levegő után, amiben azonban itt, a magas, égig nyúló falak közt, a belváros legbeljében, kanyargós utcák mentén alig van része.

A kicsi szoba, aminek az ablakán bekönyökölt a nyárközépi, miazmás, nedves éjszaka, alig riadva meg a pislogó lámpától, olyan hideges hangulatot keltett; esőpett sem volt lakályos és a rossz butorok, a málló festés, a beszorult városi lég igazán kellemetlenné tették benne lenni.

És ahogy az a lány beszélni kezdett — kissé bevonulva a fal setétébe, meghajtott derékkal, önfeledten: az aranyos poesis ragyogó világa, meleg búbája omolt el mindenben. — Széles fényesség áradt el a levegőben, a szá-

vak megzengették, a test elfeledte a nyomorult környezetet és odaadta magát a lélek hatalma alá, a mi megmámorosodva szívta be a posványon fakadt fehér virág kábitó, káprázatos illatát. Minden feloszott a figyelésben. A leány beszélt, a fényes szeme nem látszott. Csak néha rándult meg az egész teste.

Szerelméről regélt csillámos szép regét.

II.

— Remegtem, ha láttam — mondta. S remegtem ha nem láttam. Nem volt szép, és úgy megfogott, hogy minden eszemet elvesztettem. Mikor már együtt laktunk, és úgy reggel lement, hogy felüljön a lovára — huszártiszt volt — és én lenéztem az ablakon: majd megörültem. Lázba hozott a széles válla, a hatalmas lába amint megszorította a lovat, a férfi keze. Ujra felhívtam. Alig tudtam elbocsájtani, pedig csak éppen kissé kilovagolt.

Az első percben nem így volt. Férjes aszszony voltam, már régen, tizenöt éves korom óta. A férjemet nem szerettem, pedig a legfigyelmesebb, a leggyöngédebb ember volt. Úgy járt utánam, mintha szeretője lettem volna. A vérem pedig heves volt. És amikor nem sokkal az esküvő után megláttam azt a tisztet, aki a férjemen jó barátja volt, megszerettem, de nem avval az örületes bódulattal, ami most is lüktet itt kétfelül a halántékomon.

— Csak úgy, csendesen. Ő azonban erősen

járt utánam, s nekem is lázongott kissé a vérem. — Milven szépen lovagol — mondta egyszer a férj, s akkor ez figyelmesebbé tett. Kezdtünk találkozni itt, ott, tudta merre járok, oda ment, az acélos szeme mindenütt megtalálta az enyémet.

Egyszer, — éppen rossz kedvem volt, és a férjemet is bosszantott, pedig még folyton figyelmes volt, elhalmozott mindennel, hogy szerettem volna, hogy ne tegye — hát egyszer összeveszttem vele, a tisztel. És aztán egészen összeesapott fejem felett az agytévesztő hullám.

— Hat hétig rám sem nézett. Került és egy nagy bálon, amibe elmentünk a férjemmel, a nagy csillárok alatt, ezer tükör reszkető játéka között, ember hevitette léghen, szemek villámától égő környezet közepette hirtelen felvillant előttem.

Micsoda rövid pillanatig néztünk egymásra, aztán ő lekapta a szemét és azonnal elment. S velem forgott minden, a fényesség, a zaj, és úgy ahogy voltam, senkinek egy szót sem szólva — de hogy is tehettem volna? — könnyű bál ruhában, egy felöltő, egy kendő nélkül áthaladva a termen, — míg mindenki rám nézett s férjemet kinnt evett — egy repülő kocsit az ő szobája elé vitt.

— A legénye ott volt: Bejelentem . . .

— Nem kell . . . és az ajtó felpattant.

— Ő már vetkezett. Az erős férfi melle fedetlen volt. A szobában meleg, és én didereg-

Budapest, június 25.

Barcsay Domokos beszámolója. Barcsay Domokos beszámolója alkalmából a bánffyhu-nyadi választók a következő táviratban üdvözölték a miniszterelnököket:

„Nagyméltóságú Széll Kálmán miniszterelnök urnak
Budapesten.

A bánffyhu-nyadi választói kerületnek Hidalmáson mai napon összegyűlt választói Barcsay Domokos közszeretében álló képviselőjök, lelkesedéssel fogadott beszámolója és újból való jelölése alkalmából mély tiszteletnek és a tántoríthatatlan ragaszkodásnak meleg érzelmével üdvözlik nagyméltóságodat, a szabadelpvű pártnak nagy sikereket elért vezérét, aki bölcs és szabadelvű kormányzásáról Magyarországot a béke és nyugalom országába vezette be.

gróf Bethlen Odón
pártelnök.

A beszámoló után a választók lakomát rendeztek s oda érkezett még Szilágyi Dezső következő üdvözlő sürgönye Budapestről: A mai nap alkalmából fogadd régi hived legszivesebb üdvözlését. Szilágyi Dezső. A távirat felolvasása nagy lelkesedést keltett, úgy hogy percekig éljenzték Szilágyi Dezsőt.

Az Alföld csatornázása. Darányi Ignác földművelésiügyi miniszternek öntöző csatornák létesítésére indított akciója az életbe lépett új törvény nyomán sikerrel kecsegtet. Az aradi kulturmérnöki hivatal a Körös-Tisza-Maros folyók közén létesítendő nagyszabású öntözőmű terveit dolgozta ki, amelyeket az érdekelt törvényhatóságok átrátalig már kértek is. Még az idén valamennyi érdekelttség dönt e dologban, s így tavaszra az építést megkezdik.

A székely munkások sorsa.

Marosvásárhely június 24.

A napokban ily címmel egy igen megszívlelendő cikk jelent meg Máthé József tollából. A kolozsvári E-k „Választ” közölt szombatban, melyben Ugron Zoltán fiafiavi birtokos megbotránykodik, hogy ostromni való hazafiságnak meri bevezetni azon birtokosok eljárását, kik a székelyföldre tót munkásokat hozatnak, minek következtében a székely munkások ezerekint kénytelenek külföldi alkalmazás után nézni. S mivel ő is ezen földbirtokosok között van, nyilatkozik kijelenti: „Nohát nálam sem ez évben, sem a múltban, sem tavalyelőtt, amikor volt, nem tótokban tartottam (t. i. tót munkásokat), hanem hirdetem írásban és szóban, erdélyi és magyarországi lapokban, telepítési anketten és gazdaértekezleten... Mert a székely többnyire makacs, engedetlen s ugyan kinek kell az olyan napszamos, vagy munkás, amelyik nem engedelmes, de okoskodik s olykor okosságát a munkakerülésre használja fel.

Elszomorító körülmény biz ez, mert így nyilatkozik ki kell mondjuk, hogy a székely faj már megért a kipusztulásra, ha már a saját fiai is

tem a hidegtől, ideges lázamtól. Felém fordult. — Ki az? kérdezte és én akkor végig estem a padlón, az uszályon hosszan elnyulva, és a fejem a szőnyegen. Az egyik kezemet feléje emeltem. Lehajolt Ekkor már megőrültem volt utána a hidegsége miatt.

És Mara a fényes, aki rászolgált a nevére, mert gyöngyház, szemü fehér nyakszirtü és páratlan csipőjü egy leány volt — kissé kiegyenszedett.

Az ablakon a szálás eső és az eresz csepegése susogott be, az éj fekete volt, csillagtalan, a lámpa füstölt. Távolról egy-egy népdal-törredék bolyongott felénk. A leány szeme lobogott a volt boldogság visszfényétől. egészen abban élt már régen nem beszélt nekem. Az egész város pihenő, mulatozó tömege felett magasan felvetődött az égbe az utcai lámpák fénye, valami villó köd, s e hazug dicsőkor alatt bizonyára nem volt akkor igazabb érzés, igazabb mondas, mint azé a leányé, aki szerelméről regélt csillámos szép regét.

III.

Tovább azonban nem beszélt olyan szívesen. Persze, itt már elérvén a nagy szenvedély a tetőpontot, szállott lefele.

— A rövid verőfényesség után hosszú boru következett. Valamint a nap is kivillanik rövidre a gyapjas fellegek hasadásán és megragyogtatja a tájat.

nyíltan merik hirdetni sajtóban, anketten és kongresszusokon azt.

Első pillanatban, mint székelynek, az jutott eszembe, hogy „*hitvány madár, ki a fészket rúti*” és bizonyára sokaknak, akik a székelységet nem ismerik, bizonyára ez az ismert közmondás tolu ajkukra, mikor ilyen meggondolatlan nyilatkozatot hallanak egy székelytől a saját fajáról. Pedig nem szabad elhamarkodva itélnünk, mert megvagyok róla győződve, hogy U. Z. rosszhiszeműsége ki van zárva és ki kell, hogy zárva legyen ez esetben.

Nem mondom én, hogy a székely faj a teremtés legtökéletesebbje, de hogy jó tulajdonságai is feles számban vannak, ebben okvetlen megtart még U. Z. is. És hogy U. Z. mint gazda csak az árnyoldalát szelölteti unos-untalan a székelységnek, talán lehet oka, de igaza nem. Hiszen bármely nép faját az Urstennek be lehet mázolni, de a nyugodt ítélőt nem ejtheti tévedésbe a meggondolatlan nyilatkozat, hanem ellenkezőleg a való feikutatására kell ösztönözze. Nem is ezek felvilágosítására, hanem a gyorsan olvasó közönség érdekében veszem fel töllem, hogy e fajról elmondjak egyet-mást, mely másfélezer éven át megadta magyar jellegét Erdélynek, amely magára hagyatva, minden külső segítség nélkül fentartotta magát azon a kis területen, melyet még Székelyföldnek nevezünk.

A nevezett cikkirő eszembe juttatja a XVII. és XVIII. század szomorú viszonyait, midőn a székelység erőszakkal oláhosított el Erdélyben. A székelyföld nyugati határán, a mai Marostordában még mind székely községek voltak, szabad székelyekkel s ma azon községekben magyar szót nem hallhatunk. A földesurak a szabad székelyeket először jobbágyakká tették s azután vagy elűdöztek vagy az oláh vallásra (gör. kel.) kényszerítve, oláhokká tették.

Nem mese beszéd ez, nem vádaskodás akar ez lenni, hanem a való, történelmi tényállásnak szomorú felidézése. Miféle belső ösztön sugalta Eczen Sándornak, hogy vagyonát telepítési célra a nemzetnek ajándékozta Maros Ludas vidékén, hol a régi magyar községeknek csak a neve van meg és néhány kis ref. egyház? Gróf Tholdalagi László, Ilyés Lajos, Déry Zoltán és más marostordamegyai földbirtokosnak mi sugta a szívébe, hogy a még meglevő székelységnek minden lehető eszközt adjanak meg, hogy megélhessenek e földön, mely megdöbentő módon kezd kivetközni magyar jellegéből? A jól felfogott és megértett fajszereteten kívül az, hogy az elődök hibáját jóvá kell tenni, kik a kisbirtokos székelységet oly szomorú eredménnyel tudták nagy területen kipusztítani, a megmaradtokat eloláhosítani, minek előre nem látott, de imértani pontossággal bekövetkezett eredménye lett Erdélyben a magyar birtokososztály pusztulása is.

Tekintsünk csak a székely főváros, Marosvásárhely vidékére s menten látjuk, hogy még a közvetlen közelben levő Maros Szt-György, Sztkirály, Székes, Cseh, Keresztur stb. községek ma oláh

S ki sem gondol az elmúlt és eljövendő néhez időre.

Igy volt az velem is. A forró szeretkezés mellett észre sem vettem, hogy nem néznek rám az utcán, ha olykor kimentem kis lakásomból, mert külön váltam férjemtől; hogy folyt le a válóper, hogy lettem végre úgy magamba kidobva a világba, kényére, kedvére a könyörtelen emberiségnek. A lázas, az urát nem ismerő vérem volt mindennek az oka, ami elfutotta olyankor a fejemet, megfosztott a gondolkozásomtól.

— A tisztem csak úgy szeretett és el akart venni S egy délelőt eljött hozzám az apja — vén, megtört ezredes volt. Mit akar a fiammal? kérdezte. Aztán — mindebbe persze idő tellett, lassanként reánk sulyosodott a muló idő.

És én, aki most is szédülök annak a boldogságnak gondolatára, amit az ölelése okozott, kezdem menni az eszem után, ami azt mondta, hogy hagyjam ott. Már ki akart lépni a katonaságból és akkor tönkre ment volna a jövője.

— Azt nem akartam. Anyira szerettem, hogy nem magam, hanem az ő javát akartam és rövid bódulatlan idő után, amialatt azt hiszem jó részem éltet át a paradicsomból, egy reggel elűntem tőle...

A leány hangja megtörtött és mintha setétebb lett volna a szobában. Valami fátyol ereszkedett alá nehézkes redőkben.

— Azután — mondta — hanyódás, törődés,

lakossággal bírnak. E községekben ily nevekké találkozunk: Kovács Gligor, Varró Vasília, Barta Nikuláj, Szentkirályi Romulusz, Kálár Gyorgye stb. stb. Az arc is azonnal elárulja, hogy ezek székelyek voltak, de ma gör. keletiek, vagy gör. katolikusok és nyelvük az oláh. Ott van Tófalva, hol a marostordamegyei gazdasági egyesület a napokban ekeversenyt rendezett, s hol a földesurak buzgalmából husz újrendszerü ekét sorsoltak ki ingyen, ma már nem létezik, nincs egyetlen lakója sem, bár ezelőtt 30 évvel is még 37 házzal szerepelt a községek sorában. A történelem igazolása szerint e községet jómódu szabad székelyek lakták a nagy *Bercsényi* ősei idejében, de a 17-ik században a földesurak jobbágyakká tették, azután elűdöztek és oláhokkat telepítettek oda.

De e vidéken és a Mezőségen nemcsak a magyar kisbirtokosok pusztultak ki, hanem megdöbentő módon megapadt a magyar középbirtokosok száma is. Óriási területet vesztett itt a magyarság, az oláhság javára, míg Udvarhely megyében is kimutatható a székelység térvesztése a százság és oláhság javára.

A múltban szerzett tapasztalatok alapján méltan nevezhető *ostorozni való hazafiságnak* azért az oly jelenség, mely egyes székelyföldi birtokosnál kezd mutatkozni. Ahelyett, hogy fajunkat nevelnök, istápolnök, nyíltan kipusztítását hirdetik és nem tekintünk vis za a múltba, hogy meglássuk, mi ennek az eljárásnak biztos következménye: valóban ostromni való hazafiság. Elűdözöttünk Romániába a félmilliónyi székelységből kétszáz ezret és helyébe betelepítettünk a székely birtokokba háromszáz ezer oláhot, már most könnyű a veszteség-számlát elképzelné.

Nem, az ilyen eljárás nemzetpusztító munka, ezt nemcsak hogy nyíltan hirdetni nem erény; de öntudatosan cselekedni: nemzetünk, fajunk elleni bün.

Akik még székelyek vagyunk, nem fajunk kipusztítására, hanem annak megtartására kell egyesülnünk, mert ez nemcsak biztos öngyilkosság, hanem az erdélyi magyarság kipusztítását, megsemmisítését is jelenti. Gondolkozunk jó uraim, mert ha a népnek vannak nagy hibái, bizonyára vannak nagy erényei is; és azt is be kell valljuk, hogy az istenadta szegény nép hibáinak nem csak ő maga az oka, hanem sokkal nagyobb mértékben volt és jelenlegi vezetői. A székely néppel szemben sok mulasztást kell nekünk székelyeknek, helyre hoznunk, de egyuttal egyesült erővel kell a nemzetet rákényszeríteni, hogy e fajjal szemben felhalmozódott adósságait most a szükség idejében kezdje el törlesztgetni.

Tanuljunk a múltból s a szegény népet győzzük meg valahára, hogy a földes urak nem ellenségei, hisz ha ők kipusztulnak, menthetetlenül utánuk pusztulnak a földesurak is, már pedig ez nem csak számbeli veszteséget jelent a magyar nemzetre nézve, hanem ennél sokkal fontosabbat is: területi és nemzeti veszteséget.

Székely testvérek! Ne hibáinkat neveljük pusztulással fenyegető veszedelemmé, hanem egye-

verődés jött. Keresett a férjem; aki nem akarta nagy szánalomból, hogy egészen elveszsek, keresett a tisztem, hogy megmentsen. Valahogy azonban én elszégyeltem magam és bujdokoltam előlük. Nagy, keserves dolog volt biz ez s tart most is. Most is kapom a leveleket, úgy harmad kéz utján. Hanem már ez így marad. Mindketten becsületes, derék emberek s nem akarok sohasem a szemük elé kerülni, könnyelmű nő létemre, akit pedig csakis a nagy, ragyogó szerelem ejtett meg.

Az eső csak nem akart elállani, hosszú szá-
lakban hullott és amint a lámpa halvány fénye kivágott az ablakon, úgy nézett ki, mint csupa ezüstszál. Hideg szellő csapott el olykor az udvar felett és hideg gondolatok, nehéz érzések keltek ennek a végén megtört, bevégzetlen történetnek hallatára.

A leány nem beszélt, el volt fáradva, hátra tette a fejét — a falhoz. Hallgattunk mind a ketten és néztem ezt a leányt, aki ilyen helyen szerelméről regél homályos, bus regét.

IV.

És végül azt mondtam:

— Édes Mara, a férjed is becsületes volt, a szeretőd is becsületes volt, te is becsületes voltál. Legyünk most már mi is becsületesek — két óra. Menjünk lefeküdni.

Amikor haza mentem, a tartós eső apró szemei egészen átáztattak.

süljünk, hogy megmaradhassunk székegyeknek, mert a remzset nem késhetik soká már — megmentésünkkel.

Barabás Endre.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 25.

Az unalom bontotta ki szárnyait ma a képviselőház ülése előtt. Semmi érdeklődés, semmi zaj. A folyosók, az ülésterem, a karzatok üresek.

Perczel Dezső elnök feltizenegy után próbálja megnyitani az ülést, de hiába nyomogatják a jegyzők a villamos csengettyű gombjait, negyven képviselőt is alig képesek becsalogatni a folyosókról. Mondogatják is a jobboldalon:

— Baj lesz, ha valaki fölveti a határozatképesség kérdését.

A szombati ülés jegyzőkönyvét különben észrevétel nélkül tudomásul veszik s csöndben hallgatják meg az időközben érkezett irományok előterjesztését is. Ezután harmadszori olvasásban elfogadták a közigazgatás egyszerűsítéséről és a közsegélyre szoruló 7 éven felüli gyermekek gondozásáról szóló törvényjavaslatokat.

Széchenyi József előadó az igazságügyi bizottság nevében az ország szent koronája egyik örök megválasztásáról szóló javaslatot ajánlotta elfogadásra. Ezt is elfogadták vita nélkül általánosságban és részleteiben is. Ezután került rá a sor a magyarországi városok és községek fogyasztási adó természetű jövedelmeinek igeiglenes rendezéséről szóló 1899: VI. t. c. hatályának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatra, melyet Neményi Ambrus előadó ajánlott elfogadásra. E tárggyal kapcsolatban tárgyalták több törvényhatóságnak idevonatkozó feliratát is. Az előadó szerint a meghosszabbítandó törvény mindössze azt a módosítást foglalja magában, hogy a városok és községek a fogyasztási adóból való részletetésben a „tárgy-évet” követő januárban részesednek, nem pedig mint eddig, csak decemberben.

Hieronym Károly szól először a javaslatához. Felel, hogy a regálék államosításánál a városok hátrányt szenvedtek. Ezt a fogyasztási adótörvényt most három évre meghosszabbítani akarja ez a javaslat. Nem akarja ő ezt a javaslatot gyökerében megváltoztatni, csak arra kéri a minisztert, hogy a városok fejlődésük arányában részletessenek nagyobb és fokozottabb mérvben a fogyasztási adójövedelmekben.

— Helyes! Helyes! hangzik jobbról és balról, mire feláll Thaly Kálmán és meleg szavakkal azután a vidéki városok védelmére kel, melyek maguk is akarnak magukon segíteni, mint ezt a polgármesterek értekezlete is bizonyítja.

Nekünk még nemzetiségi érdekből is szükségünk van a vidéki gócpontok fejlesztésére. Ezt megköveteli nemzeti kulturánk és magyarságunk védelme. Örömmel tölt el mindenkit a főváros fejlődése, de ez gyakran történt a vidék rovására. Már pedig a vidéki városokat sem szabad támogatás nélkül hagyni. Az 1899: VI. t. c. meghosszabbítását a fogyasztási adókban való részesedést illetőleg maga a pénzügyi bizottság sem tartja kedvezőnek a városokra nézve. Hát akkor minek hosszabbítják meg ezt a javaslatot 3 évre és miért nem csak egy évre. Kéri a pénzügyminisztert, találjon valami módosítást, hogy a fogyasztási adójövedelem emelkedéséből a városok is méltányosabban részesüljenek.

Tisza Kálmán szólalt ezután fel nagy csöndben, de a csönd dacára is alig volt hallható halk szava. Ő is pártolja a vidéki városok kulturális törekvéseit, de megjegyzi, hogy a városok

regálé-követelése 25 évre teljes kamatgaranciával biztosítva vannak

— Kevesebbet kapnak, mint az osztrák városok — jegyzi meg Polónyi Géza.

— Nem tettem összehasonlítást — felel Tisza Kálmán, ki különben a városok feliratait a kormány jóindulatába ajánlja.

Lukács László pénzügyminiszter hosszabban indokolja a javaslat elfogadását. Nem zárkózik el az elől, hogy a bor és husfogyasztási adójövedelem emelkedésében a városok is fokozatosan részesüljenek és ez iránt módosítást is fog az 1. §-nál benyújtani. (Helyeslés.) Elnök ezután feltette a kérdést, mire a javaslatot elfogadták.

Thaly Kálmán a szakasz címénél válaszolt a pénzügyminiszternek, bizonyítva, hogy a városok igenis rövidsége szenvedtek s így joggal követhetik a nagyobb kártalanítást. Lukács László pénzügyminister az 1 §-nál módosítást nyújt be, hogy az állam a regáléjövdelemből való részesedés alapjául az 1901 évi állapotot fogadván el, az ezután emelkedő jövedelem-többletből a városokat arányosan részesíteni fogja.

Polónyi Géza felhívja a kormány figyelmét arra, hogy Magyarországon, különösen Budapesten a vadhusra luxus-adókat vetnek. Ezáltal a vadkereskedést teljesen Ausztriába terelik, úgy hogy Budapesten már eddig is minden vadkereskedő tönkre ment. Sürgősen követeli, hogy a vadhus fogyasztási adóját mielőbb szállítsák le.

Lukács László pénzügyminiszter figyelembe fogja venni Polónyi Géza felszólalását s a törvény keretében segíteni fog a vadhus fogyasztási adóján.

Ezzel a javaslat első szakaszát a pénzügyminiszter módosításával, a többi szakaszt pedig észrevétel nélkül fogadták el.

Következett ezután a pénzügyminiszter egy másik törvényjavaslata az 1898 évi közösügyi zárszámadásban a leszámolás szerint Magyarország terhére mutató tartozás fedezéséről. Ez ellen Rátkay Lászlónak volt kifogása. Ez a javaslat is mutatja, hogy költségelőirányzatunk nem reális. Mi fizetjük a delegációk költségeit, az általuk megszavazott milliókat s a kormányon azt állítják, hogy a delegáció mindezek dacára nem tartozik még jelentéssel sem az országgyűlésnek. Ez a helyzet szerinte tovább fenn nem tartható.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszol Rátkaynak. Felvilágosítja, hogy a delegáció költségvetését ugyan a pénzügyminiszter terjeszti elő, de azt az egész kormány nevében teszi, mely e tekintetben közösen felelős. E költségvetés felett különben a törvényhozás gyakorolhatja kritikáját, amint hogy gyakorolja is. A delegáció igaz, hogy bizottsága az országgyűlésnek, de nem olyan bizottsága, mint a többi. A többi bizottság véleményt ad, a delegációk hatáskörét maga a törvény szabályozza. Ő a miniszterelnök ma is azt állítja, hogy a delegációk nem tartoznak jelentést tenni. Hiszen ő felsége nevében a miniszterium értesíti a delegációk tárgyalásainak eredményéről az országgyűlést. Cítálja ennek bizonyítására az ide vonatkozó 1867-iki törvényt. A miniszterelnök a Ház helyeslése közt végzi beszédét. Azután felállt Thaly Kálmán s kifogásokat tesz az ellen, hogy a delegációkban közjogilag inkorrekt kifejezéseket használnak. Például a közös pénzügyminiszter a monarchia mindkét feléről az 1849-iki törvényekről beszél, amelyek nem léteznek.

— Ugy van! Ugy van! — kiáltották a szélsőbairól.

Széll Kálmán megengedi, hogy szóbotlásból eshettek ilyen kifejezések, de szándékosan egy közös kormány sem használja azokat, legfőleg, ha valami történelmi reminiscencia felmlítésével kapcsolatban jönnek ilyen kifejezések szóba. Kos-

suth Ferenc azt bizonyítja, hogy az ilyen közjogi helytelen kifejezések a delegacionális költségvetésben is előfordulnak. Olay Lajos erre nagy lármát csinál és kiáltja:

— Feleljen a miniszterelnök! Beszéljen a miniszterelnök.

Pichler Győző arra kívánja figyelmeztetni a miniszterelnököt, hogy ha ilyen közjogi inkorrekt-ség történik, azt korigálja.

Széll Kálmán szívesen elfogadja a törvényhozás utasításait, de nem a Pichlerét. Különben az a közjogilag helytelen kifejezés a közös pénzügyminiszternek a delegációkhoz intézett jelentésében és nem a törvényben foglaltatik.

Nagy figyelem közt szólott ezután Szilágyi Dezső. Elismeri, sőt konstatálja, hogy a közös pénzügyminiszter előterjesztésében vannak közjogi hibák. Ezért az előterjesztésért, mely a delegációkhoz intéztetett, a közös pénzügyminiszter a felelős s a magyar kormányt csak úgy lehetne felelőse tenni, ha annak előzetes hozzájárulásával terjesztetett volna elő. Kétségtelen, hogy ez hiba volt, de ezt a delegációban kellett volna észrevenni. Konstatálja, hogy ez az előterjesztés nem abban az albizottságban történt, melyben ő elnökölt. Ez a felszólalás különben arra fogja bírni a delegáció tagjait, hogy máskor a közös miniszteri jelentéseket szorgosabban figyeljék meg. (Helyeslés.)

Polónyi Géza szól azután hosszasan e kiptant közjogi sérelemlről. Felszólalásának magva az, hogy nem ért egyet Szilágyi Dezsővel abban, hogy ez a sérelem a képviselőházban bírálat tárgyává nem tehető, mert akkor fel fogják jegyezni, hogy Szilágyi beszéddel védte ugyan a magyar közjogot, de nyitva hagyott egy ablakot, hogy nekünk a delegációk tárgyalásához nincs szavunk.

Szilágyi Dezső: Tessék megérteni, hogy mit mondtam, ne pedig a levegőbe beszélni.

Polónyi Géza vitatja továbbá, hogy a közös pénzügyminiszter jelentése közjogukat meghamisította s azért ezt a javaslatot nem fogadja el.

Széll Kálmán miniszterelnök ismétli, hogy az a helytelen kijelentés egy közös pénzügyminiszteri jelentésben foglaltatik. Az sem törvénytárba nem jó, sem rá semmiféle hivatkozás nem történik. Azt hiszi, hogy effőlt az erőltetett dolog felett a Ház napirendre térhet.

Szilágyi Dezső szólalt fel újra, még pedig hogy félreértett szavait helyreigazítsa. Minden szem feléje fordul, mikor Polónyinak szemrehányást teszi, hogy midőn az ő beszédét cífolta akarja, azt nem kísérté a köteles figyelemmel. Ő soha nem állította, hogy ha inkorrekt-ségek történnek a delegációkban, azt ne lehessen a törvényhozásban szóvá tenni. Ő csak azt állította hogy a közös miniszterek közvetlen ellenőrzésére a delegációk hivatottak. Polónyi őt félreértette, arra tanuk lehetnek Polónyinak mellette ülő jelenlegi, vagy volt, vagy leendő elvtársai (Derűtség).

Polónyi Géza nagyon örül neki, hogy alkalmat nyújthatott Szilágyi Dezsőnek, hogy végig szánt-hatott az ő hátán.

Szilágyi Dezső: Nem tellett benne gyönyörűségem! (Derűtség.)

Polónyi Géza: Szilágyi az ő pártállását illetőleg egy állítást kockáztatott meg, hogy ma ide tartozik, holnap oda. No hát erre azt mondja, hogy bagoly mondja a verébnek, hogy nagy fejű. Ő mindig függetlenségi volt, de Szilágyi tartozott a nemzeti párthoz is.

Szilágyi: Nem tartoztam, mert akkor még nem volt nemzeti párt. Hanem az egyesült ellenzékhez.

Polónyi: Aztán mikor kilépett belőle, mindjárt nem lett az egyesült ellenzék. (Derűtség.) Szi-

lági egyideig azután a szabadelvű párton kívül bolyongott, nem találván honát a hazában s csak akkor lépett be oda ismét, mikor belekerült a miniszteri székbe. Csak ezt akarta elmondani.

Szilágyi Dezső: hogy a delegációkkal szemben milyen jogok illetik meg a magyar országgyűlést, az nem tartozik egy személyes kérdés tekintetében. Nem is arról akar ő most szólni, hanem Polónyi szerencsétlenségeiről. (Derűtlenség. [Egyik szerencsétlensége például, hogy azt hiszi, hogy az gyönyörűséget okoz valakinek, ha vele kénytelen foglalkozni, vagy mint ő mondja, a hátán szántani. No hát ő nem ismer ilyen embert sem e Házon kívül, sem e Házon belül, akinek ez gyönyörűséget okozna. (Nagy derűtlenség.)

Amit Polónyi a pártállásáról mondott, arra csak azt jegyzi meg, hogy ő tagja volt a szabadelvű klubnak, ha nem, az ország közönsége őt mindig szabadelvűnek ismerte. Polónyi azonban, ha tagja volt ha nem, a függetlenségi pártnak, sohasem tartotta jó függetlenségének se a saját pártja, se az ország. (Viharos derűtlenség.)

Polónyi Géza: Gyanúsításnak nevezi, amit Szilágyi az ő pártállásáról mondott. Mondja meg, ki nem tartja őt jó függetlenségének.

Szilágyi Dezső: Akik ott ülnek mellette a szélsőbalon, meg a szélsőbali lapok. Én csak nem tehetek róla, hogy ezek a képviselő urral nem harmonizálnak. (Nagy derűtlenség.)

Lukács László pénzügyminiszter felszólalására ezután a közösügyi zárszámadásra vonatkozó javaslatot általánosságban elfogadták, mire az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

— **Fordulat Transzváiban.** Hegyvidéken van úgy az ember, hogy az erős ködtől nem tud hétszámra ellátni a szomszéd hegyen. Csak, ha valami erős szél jön s elkergeti az egész felhőzetet, akkor táruul az ember elé egy szinte egészen ismeretlen vidék. Így vagyunk ezzel a transzáli háborúval, majd két év óta folyton a leghomlokegyenesebben ellentétes híreket hallotunk anélkül, hogy sejtettük is volna, mi történik ott. Most egyszerre, mintha a felhőzet felszakadt volna, kezdünk tisztán látni mindent. S azt látjuk, hogy az angolok bizonyos diadala és győzelme távirati kacsatömeg volt, s a transzáli háboru a délafrikai angol hadsereg csődjét jelenti.

A sereg elfáradva és kiéhezve áll a délafrikai emésztő hideg tél előtt, anélkül, hogy két év alatt egyáltalán földön szilárdan megvetette volna a lábát.

Maga az angol nép csak most, az utolsó hetekben kezdi tisztán látni a helyzetet, s most ébred tudatára annak, hogy galádul bele van vezetve a biztos örvénybe. Hirdethetik most már Chamberlainék az ő győzedelmes tervük csalhatatlanságát, többé ép annyira nem hisz e háboru sikerében a nép, mint ők maguk. A gyalázatos elkezdett háboru, mely folyamata alatt is piszkos volt, gyáva és kegyetlen, vég eredményében sem lesz nemesebb szellemű. Csuful kezdődött s csuful fog befejeződni. S ez az igazságnak teljesen megfelelő megoldás lesz. Nem is lehetett más befejezést várni. Talán most már Anglia is okulni fog s nem néz minden földterületet könnyen letíporhatónak.

Oroszok Azzsiában. Az angol birodalomra igen meglehetősen idők várnak. Mg. Délafrika felől folyton fenyegeti a transzáli kérdés, Azzsia felől az előre nyomuló orosz érdekek fogják helyzetét kétségessé tenni. Az orosz nagy követ tudatta pekingi megbízottjaival a hatalmának, hogy mihelyt a kártérítési ügyben a megegyezés létre fog jönni Kína és a nagyhatalmak között, Oroszország Mandzsuriára vonatkozólag azonnal követelni fogja a tárgyalások megkezdését. Hiába mondják az orosz nagykövetnek, hogy Kinának joga nincs külön-külön tárgyalni egy hatalmassággal sem, mert így egyeztek meg. Oroszország nem veszi figyelembe ezt az egyezményt. A nagykövet kijelentette, hogy Mandzsuria jövője felől így

is, úgy is mielőbb kell gondoskodni, hát annál jobb, mielőbb elvégzik azt.

Látni ebből, hogy Oroszország erősen megveti lábát Mandzsuriába. Eddig is szinte tulerőben van itt, főleg, ha a franciákkal, mint érdektársaival összeköttetésbe hozza területeit, az angolok kényszer helyzetbe jutnak. Kelet India volt az angol korona gyöngye, de nem sok kell most már hozzá, s a gyöngy ki fog törni. Hogy Anglia hogy fogja e csapást kibírni, arról majd a jövő idők fognak tanúságot tenni.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár és Krüger.

Berlin, június 25. Pétervárról jelentik: Diplomata körökben beszélnek, hogy Vilmos császár hajlandó lesz fogadni Krüger elnököt. A tárgyalások ez irányban most folynak.

A macedon-bizottság vezetői.

Szofia, június 25 Hat perbe fogott bolgár ellen, kik Sarafovval összeköttetésben állottak, beszüntették az eljárást, köztük Davidov ellen is. A vezetőség tagjai közül egyedül Sarafov van fogságban.

A délafrikai háboru.

London, június 25. A fokföld északi részeiben tizezer bur áll fegyverben. Az angolok helyzete annál veszélyesebb, mert a tél előtt állanak s a katonák a zord klíma nehézségeit máris alig bírják.

Meghalt nagykövet.

Kossel, június 25. A volt pétervári német nagykövet, I. Vilmos egykori hadsegéde, Sveinitz tábornok meghalt.

Spanyol harcok.

Madrid, június 25. Alcoiból jelentik: A körmenet alkalmából nagy néptömeg támadta meg az egyháziakat. Több papot bántalmaztak, egytől elvették a keresztet és eltörték. Csendőrök léptek közbe, négy embert megsebesítettek, sokat letartóztattak.

VIDÉKI KÖZÉLET.

Polgármesterek gyűlése.

Budapest, június 25.

„Szólj, hogy meghallgattassál” ez a mondás mindinkább érvényesül korunkban. Minden osztálya, egylete, társulata a társadalomnak akcióba kell, hogy lépjen, egyesüljön, működjön, ha azt akarja, hogy tudomást vegyenek róla, ha azt akarja, hogy viszonyai jobbra forduljanak.

És örömmel látjuk azt, hogy minden irányban megindul az akció. „Egynek minden nehéz, soknak semmi sem lehetetlen.” Ez az alapja az egyesülésnek. Az idén tavasszal láttuk, hogy megmozdultak a díjnokok, majd az orvosok, most tart az állami tisztviselők mozgalma s egyuttal már halljuk, hogy Aradon összejöttek az ország polgármesterei is, hogy megbeszéljék a városaik ügyét s ha lehet, lendítsenek a városoknak nagyon is elakadt szekerén.

Ismerjük a vidéki városok helyzetét. Pénzügyeik majd mindenütt ziláltak, és ötven—száz százalékos pótdó terheléssel ma minden város polgárait. Ha építkezni akar, kölcsönhöz kell folyamodnia, s kölcsönt manapság majdnem csak uzsora áron kap. Ez az uzsora idézi elő aztán, hogy egy-egy város színház-, fogadó-, fürdő építését évtizedekig kiheverni nem tudja, s mindinkább belemerül az adósságba. Ez a legfőbb ok, amiért a polgármesterek összejöttek. Olcsó és szolid hitelt teremteni a városoknak — ez a céljuk a városok polgármestereinek. Hogy sikerül-e a tervük, ugyan bizonytalan, mert igen nehéz dolog előtt állanak. Minden esetre kívánjuk, hogy siker koronázza nemes törekvésüket. Aradról a következőket jelentik a gyűlésről:

Arad jun. 25.

Tegnap kezdődött a városok polgármestereinek kongresszusa Zechmeister Károly győri polgármester elnökelete alatt. A városok sérelmeinek tárgyalásánál Brolly pozsonyi polgármester indítványára elhatározták, hogy a

képviselőházat felkérjük, hogy a fogyasztási adókat illetőleg az 1899 VI. t. c.-et hatályon kívül helyezze.

Ezután áttértek a városok hitelügyének tárgyalására, Zechmeister terjesztette elő az indítványt, mely azt célozza, hogy a vidéki városok szövetkezzenek pénzügyileg, s mindegyik bizonyos értékű összeggel lépjen be a szövetségbe. S ha egyik városnak szüksége van hitelre, a szövetkezet adjon kölcsönt a városnak Győr város részéről rögtön 20,000 kor. értéket leköt.

A polgármesterek hosszas vita után elhatározták, hogy részletes terv kidolgozásával megbízzák Győr, Pécs, és Hódmezővásárhely polgármestereit.

Elfogadták Brolly polgármester amaz indítványát is, hogy ezután minden évben május hónapban tartsanak gyűlést a polgármesterek.

A jövő évi kongresszus Szegeden lesz.

NAPIHIREK.

Budapest, június 25.

— **(A király a hadgyakorlaton.)** Bécsből jelentik: A király az osztrák császárvárosból ma reggel hét órakor a brucki hadgyakorlatokra utazott. Ibspiel hadtestparancsnok fényes katonai küldöttséggel fogadta ő felségét, aki Beek tábornagygyal, a lovasság főparancsnokával és Bolfras adjutánsával és sok főtisztrel érkezett a hadgyakorlatokra. Az egy óráig tartó gyakorlatozás alkalmával leginkább megnyerték ő felsége tetszését a boszniai gyalogság 4. szakaszának gyakorlatai. A hadgyakorlat végén a király legmagasabb elismerését fejezte ki a tapasztaltak fölött.

— **(Magyar nemesség.)** A király Dimicz Áron nyugalmazott alezredesnek és törvényes utódainak a magyar nemességet a „belibregi” előnévvel díjmentesen adományozta.

— **(Lajos bajor herceg magyarországi birtokán.)**

Lajos bajor herceg, mint tudósítónk jelenti, négyheti tartózkodásra sárvári birtokára érkezett. A főherceg Münchenből Bécsen át a kanizsai gyorsvonattal Acsádra érkezett, hol az állomáson báró Leonrod Vilmos várta. Itt kocsiáru, tovább hajtattott Sárvár felé. A sárvári határban Nagy József főszolgabíró fogadta a főherceget, aki innen a főszolgabíróval folytatja útját. A hercegi kastély előcsarnokában összegyűltek a hatóságok vezetői, a papság és a város egyesületei. A házakat fellobogózták s amerre a főherceg bevonult, ünneplőbe öltözött nép állott sorfalat. A jövő hónap elején odaérkezik meg a fenséges asszony is kis leányával.

— **(Nemesség-megerősítés.)** A belügyminiszter, mint legfőbb nemesi hatóság, Károlyi Károly Gyula dr. ercsi lakos, megyei járási tiszti orvosnak s Gyula és István fiainak, valamint Károlyi Károly György budapesti papirkereskedőnek és György fiának 1606. évből származó régi nemességét elismerte s az erről kiadott nemesi bizonyoságlevelében jogot adott az illetőknek s törvényes leszármazottjaiknak az eredeti címeres nemeslevelben kiadott címer és a Károlyi előnév használatára.

— **(A székelyek egyesülése.)** A marosvásárhelyi Székely Társaság július 3-ára nagygyűlést hívott össze, melyre a négy székely vármegye munkás székely fiait meghívta, valamint az ország több elismert, lelkes székely barátját. A gyűlés célja egyöntetű, egyirányú székely népmentő akció indítása minden vonalon.

— **(Állami tisztviselők mozgalma.)** Tegnap vezető cikkünkben foglalkoztunk az állami tisztviselők mozgalomával s örvedetesen látjuk a mozgalom egyre tovább terjedő hullámverését, amely, reméljük, végre-valahára az anyagi rendezettség révén fogja segíteni az állam tisztviselőit. Ujabbban a tordaiak felhívása élénk visszhangra talált a szász-sebesi állami tisztviselők körében is. Szász-Sebesen Kormos Elemér kir. járásbíró elnöklésével bizottság alakult, mely a tordaiak teljesen azonos tartalmú szövegű már el is küldte a kerület országgyűlési képviselőjének, Vészi Józsefnek. A bizottság intéző elnöke Durugy Ferenc kir. adótárnok, jegyzője Fejes Zoltán adóhivatali ellenőr. — Az államvasuti hivatalnokoknak e hó 22-én tartott országos nagy gyűléséből kifolyólag a balparti üzletvezetőség 24-én választotta meg saját kebeléből a tizenöttagu albizottságot. A népes értekezletet Orbán József ellenőr nyitotta meg. Neszel Ede elnök megtette indítványát a kijelölt bizottság megválasztására. Az értekezlet a jelöltek egyhangulag megválasztotta. — A szegedi állami tisztviselők most adták ki felhívásukat összes kartársaikhoz. A felhívásban, mely kimondja, hogy fő az összetartás, a fizetés és lakáspénz emelésen kívül szükségesnek jelentik, hogy az állami tisztviselők gyermekei az állami intézetekben ne fizessenek iskolapénzt, sürgetik azonkívül a szolgálati pragmatikát és a nyugdíjtörvény megváltoztatását. Végül felhívják tisztviselő társait, hogy tartsanak országos kongresszust. — A munkácsi állami tisztviselők június 23-án Roskovics János királyi ítélőtáblai bíró elnöklésével értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy csatlakoznak a tordai állami tisztviselők által megindított mozgalomhoz s a körvnyüket, melyben első sorban a fizetésrendezést s a szolgálati szabályzat megállapítását sürgetik, átadják a munkácsi ke-

Csúz és köszvénynél

hatásban felülmúlhatlan a **Zoltán-féle csúz- és köszvény elleni kenőcs**, mert a betegek, kik 15—20 éve szenvednek s fürdőket és gyógyszereket használtak eredménytelenül, — e szernek köszönhető meggyógyulásukat, üvege 2 korona.

ZOLTÁN BELA gyógyszerárában
BUDAPEST,
V., Sétány-utca és Szabad-
ság-ter sarak.

rület országgyűlési képviselőjének, Nedecey Jánosnak. Megalakították az intéző bizottságot is, melynek elnökévé Roskovics János királyi járásbíró (királyi táblai bíró), ügyvivő elnökévé Bohner Jákó főgimnáziumi tanárt és jegyzőjévé Szalay István állami tanítót választották meg. A bizottság az országos tisztviselőkongresszus dolgában összeköttetésbe lép a budapesti bizottsággal. — A módosi tisztviselők is csatlakoznak az országos mozgalomhoz. Megalakították állandó bizottságukat s átnyújtották képviselőjüknek folyamódásukat. — A kaposvári állami tisztviselők népes értekezletet tartottak és elhatározták, hogy csatlakoznak a tordaiak mozgalomához. Az állandó választmányt 24 helybeli és 16 vidéki taggal megalakították. Elnökké Kedacic Károly pénzügyigazgatót, alelnökké Havas törv. bírót és jegyzővé Endrei Ákos főgimnáziumi tanárt választották meg.

— **(Ajándék a királynak)** Egy *kun-szent-mártoni* újság írja az alábbi jóízű történetet: Pajer Lajos kun-szent-mártoni lakosnak az az eszméje támadt, hogy a magyarok királyát megajándékozza tíz darab alföldi tyuktojással. Az eszmét tett követte s becsomagolta a kiválasztott szép tyuktojásokat s elküldte azokat I. Ferenc József királynak. Minden egyes tojás egy magyar korona s a király neve volt rajzolva. A tojások mellett egy fél iv papíron a következő vers volt mellékelve:

Tartsd meg Isten jó Királyunk
Tartsd meg Ferenc Józsefet.
Nyujtsd neki oh égi urunk
Oltalmazó kezdet, hogy mint
Jó atya helyetted kormányozon
Benünket. Kérjük Isteni
Felséged tartsd meg Ferenc Józsefet
Tartsd Isten Királyunkat hazánknak,
Dics reményét a Közjóra áldásodat
Sugarozó életét buzgón hozád Fel Kialtnak
Minden ható Istenünk Éltes! Éltesd
Jó Királyunk Éltesd Ferenc Józsefet!
Pajer Lajos

Kun-Szt.-Márton, 1901. April 1.

E hónap 21-én jött meg az ajándéka a válasz a kabinetirodától a főispán útján, melyben 40 koronát küldött Felsége az ajándékozónak.

— **(Kossuth emléktábla)** A sátoralja-ujhelyi diákok emléktáblát helyeznek a sátoralja-ujhelyi gimnázium falára, annak emlékére, hogy Kossuth Lajos hat éven át e gimnázium növendéke volt. Az emléktáblát e hónap 29-én, az évzáró-ünnepel kapcsolatban leplezik le. A másfél méter magas sötét gránittáblán, amelynek költségeit a gimnázium ez évi növendékei adták össze, ez a felírás van:

EZ ISKOLA NÖVENDÉKE VOLT
KOSSUTH LAJOS
1810—1816.

A NAGY ELŐD EMLÉKÉNEK A FŐGIMNÁZIUM IFJUSÁGA
1901.

— **(Bolla altábornagy nyugdíjaztatása.)** Befejezett dologképpen híresztelik, hogy Bolla altábornagy, József főherceg adlátusa nyugdíjba vonul — még pedig felsőbb akaratra. Utódjául Klobucsár Vilmos altábornagyot emlegetik. Egy lapársunk a nyugdíjaztatáshoz különböző komjánciókat tűz. Azt írja, hogy Bolla iránt megdőlt a felőbb bizalom, mikor látták, hogy a honvédség szervezetét nem tudja egészséges uton vezetni, s szemleutjain maga idézte elő, hogy a költséges lakomák miatt a fiatalabb tisztek adósságba verték magukat. S mikor mint parancsnok elé került egy ilyen tiszt ügye, kiméletet nem ismert. Miklós ezredes öngyilkossága is e lap szerint ötlet vadolja, s ép ez volt az utolsó és legnyomósabb ok, hogy Bolla nyugdíjazták. Természetes, hogy katonai körökben érdeklődéssei várják az ügy hovafordulását.

— **(A Nemzeti Múzeum jubileuma.)** A magyar Nemzeti Múzeum tanácsa Wallasics Gyula közoktatásügyi miniszter elnökelete alatt tegnap tartotta az évi rendes ülését. Jelenvoltak: Bubicz Zsigmond kassai püspök, alelnök, Fraknoi Vilmos püspök, Zichy Jenő gróf, Berzeviczy Albert, Forster Gyula, Thaly Kálmán, Semsey Andor, Pauler Gyula Teleki Sándor gróf, Szalay Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Múzeum igazgatója, előadó és Esztergár László jegyző. A miniszter megnyitotta után Szalay Imre igazgató bejelentette, hogy a Nemzeti Múzeum az 1902-ik évben ünnepeli alapításának századik évfordulóját. A jubileum alkalmából az igazgatóság nagyobb díszmüben közrebocsátja a Nemzeti Múzeum történetét és jubileumi emlékermet veret. Ezenkívül arra kéri a minisztert, hogy ez ünnepi alkalomból a múzeum előcsarnokának vak ablakmélyedéseit és üres lépcsőfülkéit szobordíszítéssel láttassa el. Wallasics miniszter nyomban kijelentette, hogy a múzeum jubileumának minél fényesebb tételéhez készséggel hozzájárul és a szobrászati ékesítésről gondoskodni fog. Ezután szóba került a Nemzeti Múzeum új építkezése. Az igazgatóság gyökeresen akarja megoldani a kérdést és ezért azt ajánlotta, hogy a Nemzeti Lovarda és a szomszédos Eszterházy-palota a múzeum céljaira kisajátításra, illetőleg megvételre kerüljen. A miniszter kitérte, hogy alkalmas helyen és időben gondoskodni fog a múzeum kibővítéséről.

— **(A herendi porcellángyár szubvenciója)** A Veszprémben megjelenő *Népakarat* írja a következőket: A herendi porcellángyár, mely Európaszerte ismert, az államtól évenként 8000 korona szubvenciót és tizenkét évre teljes állami adóelengedést élvez. És ez a gyár az állami támogatás dacára botrányos rosszul fizeti a munkásait. Mindössze 10—12 alkalmazottja van, akik heti 8 forint fizetést kapnak. Érthető, hogy ezek a munkások nem valami jó munkát készíthetnek, ami nagy veszedelme a porcellángyár versenyképességének és igen alkalmas arra, hogy a külföldön porcellángyártmányainkat népszerűtlenné tegye. Mert ilyen fizetéssel jól képzett munkásokat nem is lehet kapni, nevelni pedig még kevésbé. Az említett újság a kereskedelmi miniszter figyelmét hívja fel ez abuzusra, melyet a munkások rováására követ el az államilag segélyezett porcellángyár. Ha igaz e hír, akkor csakugyan sürgős intézkedés kívánatik, hogy ez a botrányos állapot a herendi porcellángyárban megszűnjön. Mert eltekintve attól, hogy a munkások csekély díjazása törvénytelen, ez az állapot a magyar porcellánipar veszedelme is, amelyet még idejekorán, csirájában el kell fojtani.

— **(Budapest legújabb hidja.)** Eskü-téri hid munkálatai serényen folynak. A főváros két részét már újra szorosabb kapocs fűzi egymáshoz. Az ugynevezett munkahid jobboldali második nyílásának alsó övét most kapcsolják be. Ezt a nyílást hidalgák át utoljára, mialatt a másik három alatt szabadon folyik a hajóközlekedés. A mint ez az utolsó szakasz is teljesen elkészül, felül a láncszemeket helyezik el legrövidebb idő alatt, nyomban rájuk csavarják a függőleges függesztő vasakat, amelyek azután az alsó hidpályát fogják tartani. Mindezen vasszerkezetek felrakásának még az idén készen kell lennie, mert a téli jégzajlás előtt a munkahidat le kell hordani, nehogy a folyóba vert három cölöppillér torlódást okozzon. A jövő esztendőre ennél fogva csak apróbb munkák maradnak, nevezetesen a szögecselések, a kétszer való bemázolás, a pályatest és a villamos vágányok elhelyezése, aszfaltozás, faburkolás és a díszítési munkák. Miután ezeket igen gyors tempóban és egyszerre lehet végezni, remélhető, hogy a hidat a jövő évnek szeptember hónapjában átadják a közforgalomnak.

— **(Ranavalo házassága.)** Ranavalo a madagaszkáriak detronizált királyáné, aki most Párisban él, amint a párisi újságok írják, legközelebb férjhez megy egy francia képviselőhöz. Az a képviselő, aki megkérte az exotikus királynő kezét, alighanem Edmond Blanc, a montekarlói bank fő részvényese. Mint egy újabb párisi távirat jelenti, az Eevenent azt írja, hogy Ranavalo királyné házassági terve igen komoly és már be is jelentette azt a kormánynak. Waldeck Rousseau miniszterelnök hosszasan értekezett ebben az ügyben Delcassé és Decrais miniszterekkel, mert Ranavalo házassága esetén francia állampolgárnővé lesz és így nem lehet vele szemben kivételes intézkedéseket alkalmazni.

— **(Zöldszász arcátlanság.)** A feneketlen szász gyűlölség, amelynek fekete célpontja mi vagyunk magyarok, újra hirt hallat magáról. Szászrégenből jelentik, hogy ott egy szövetség alakult, amelynek alapszabályai között bentfoglaltatik a magyar szó kiküszöbölése. A szövetséget klubhelyisége egy Flandriából ide vetődött Göbbel nevű vendéglős Transzál című fogadóházában van. A szövetség bur-iárság néven működik s tagjai kötelesek csak németül beszélni. Aki egy magyar szót kiejt, husz fillér büntetést fizet. A jeles társaság feje egy Schuller nevű városi aljegyző. Ennyi vakmerőséget csak egy dolog magyarázhat meg. A szászok arcátlansága még soha egyetlen egy esetben sem részesült kellő elbánásban a részünkről. Az ismert magyar nemzetőrödség a legszemérmetlenebb szász gyalázkodásra is szemet hunyt, holott ki kellene már egyszer radikálisan oktatni a szász atyfiakat a tisztességről és több egyéb más erkölcsi fogalomról.

— **(Boldog halálraitétek.)** Kinában arany állapotok vannak. A legboldogabb emberek azok a mandarinok, akiket a kínai császár a nagyhatalmak kívánságára halálra ítél. A halálraitétek tudniillik az emberi kor legvégső határáig éleek Kinában, mert a császárnak eszéágában sincs, hogy végre is hajtsa az ítéletét a mandarinjain. Sőt kitüntetésben részesíti őket s így a halálraitétek biztos karriér Kinában. Nafungot, a cungli-jámen volt alelnökét, akit az európai seregek halálra keresnek, a kínai császár követjévé nevezte ki Japánba. Elég merészen elárulja a kínai császár, hogy mit sem törődik a hatalmakkal s fenyegetéseikre gunynyl felel, rájuk bizza egészen, hogy jelöljék ki neki azokat a kínai férfiakat, akiket legelőbbre érdemesítsen.

— **(Kínai kirándulásunk.)** Ennek is vége van. Polából jelenti ugyanis egy távirat, hogy Kinába küldött flottánk két hajója, az *Elisabeth*

és a *Zenta* parancsot kaptak a visszatérésre. Velük együtt visszatér gróf *Montecuccoli*, kínai flottánk parancsnoka is s a kínai tengeren csak egy ugynevezett állomáshajónk marad. Ezzel aztán kínai kirándulásunk utolsóelőtti aktuusa is lejátszódik, mert az utolsóban már csak a jövő év delegációs időszaka alatt fogunk gyönyörködni, amikor is a közös hadügyminiszter nyilatkozni fog a kínai kirándulás költségeiről, ha ugyan az őszintesége megnyitja lelke zsilipjeit. Most egyelőre örüljünk annak, hogy hajónk minden veszedelem nélkül visszaérkeztek. Megfizetni ugyanis megfizettük ezt az örömet.

— **(Egy ügyvéd esője.)** A csőd nem mindig a tönkrejutást jelenti. Ezt bizonyítja *Szelle* József aradi ügyvéd esete, aki hatvanezer forinttal esődött jelentett be és az első leltározás alkalmával minden vagyonát a felesége nevében találta. Megtörtént aztán, hogy dr. *Kertész* tőmeggondnok megjelent *Szelle* lakásán és lefoglalt két sokat ígérő *Wertheim-kasszá*, amely az első leltározásnál teljesen üres volt. Az ügyvéd távol volt, a felesége pedig megtagadta a kulcsok átadását és ennek folytán a tőmeggondnok feltörtette a kasszákat. Legnagyobb meglepetésére négyszázezer korona értékű teljesen jó váltót és ötszázezer korona értékű biztosítási kötvényt talált a fiókban. Ezek most mind bírói zár alatt vannak a csődbe jutott ügyvéddel együtt.

— **(Esküdt urak a rabok hátán.)** Mulatságos esetről ír *orsvai* tudósítónk. Az ottani törvényszéken napokon keresztül tartó esküdtszéki tárgyalások folytak, melyekre az esküdt urak lelkiismeretesen eljárógtak. Történt pedig, hogy egy ilyen tárgyalást délelőtt idején megszakították, azzal a szándékkal, hogy délután újra összeülnek. Közben azonban megnyitották az ég csatornáit, zuhogott az eső, úgy hogy az utcákon patakokban hullámzott a víz. A törvényszéki épületet pedig meg sem lehetett közelíteni. A törvényszék elnöke aztán úgy segített a bajon, hogy rabokat rendeltetett ki, akik térdig gázolva a vízben, az esküdt urakat a hátukon vitték be a tárgyaló terembe. Persze nagyon kómiкус volt ez a felvonulás.

— **(Tábornok és a székely.)** Papp Béla vezérőrnagy, a kolozsvári 75. honvéddandár parancsnoka e hónap 20-án Marosvásárhelyt iázótt az ottani honvédség fölött szemlélt tartandó s ott tartózkodása alatt történt vele az alábbi kis epizód. Mikor a beszercei honvédek századai elélepek előtte, szivarra akart gyujtani a tábornok. Egy a csoportban ott ácsorgó székely atyafit megszólít a generális:

— Van-e magának gyufája?

— Mán hogye volna! — Azzal kikotorász a piros lajblí zsebéből egy „kénynyés” gyufát, fölemeli a jobb lábát és keményen kezdi dörzsölni a lábszárához azt a bizonyos gyujtót. Orrfacsaró szag keletkezett erre s a tábornok ijedten parancsolt „visszakoz”-t. A székelyt is, a tábornokot is egy hirtelen gyujtott szalongyufa kimentette a zavarból.

— **(Veszedelmes rablók.)** Vakmerő rablótámadás történt *Kornya-Réva* közelében. *Bengia* István domániai lakosnak a kornyarévai határszélen, az ugynevezett *Pois* Prislópa hegyen van egy meglehetősen jókárban levő juhász kunyhója, melyet állítólag havasi juhászok, szám szerint tizenötven botokkal és fegyverekkel felfegyverkezve megtámadtak s a szó szoros értelmében véve ostrom alá vettek. A rablók körülfozták a kunyhót s az arra irányított 16 lövéssel kényszerítették *Bengia* István juhászt György nevű fiát, továbbá *Bumuna* György, *Gurar* György, *Gurár* Tódor és *Krisztescu* János juhászlegényeket arra, hogy a kunyhóból kimeneküljenek. Menekülés közben *Bengia* Györgyöt lábán egy golyó megsebesítette. A csendőrség a nyomozást megejtette, de a rablókat kézrekeríteni nem tudta.

— **(Háromszáz vízbefult.)** *New-Yorkból* nagy árvízkatasztrófát jelentenek. *Roanoke* virginiai városból táviratozták Newyorkba, hogy *Pocahontasban* egy töltés beszakadása következtében háromszáz ember vízbefult. A víz egész házakat sodort el. A szerencsétlenség éjfélok történt. Az áldozatok nagyjából bányászok és hozzátartozóik. A lapok jelentése szerint Elkhornban és más nagyobb és kisebb helységekben is nagy pusztítást vitt véghez az árvíz. A vasutat huszonöt-harminc mérföldnyi vonalon teljesen elpusztította az ár. — Egy későbbi távirat azt jelenti, hogy a *pocahontasi* árvíz felhőszakadás és harminc órán át tartó eső előzte meg. A kár legalább is két millió dollár. A táviró- és telefonforgalom megszakadt.

— **(Örült huszár a templomban.)** *Pozsony*-ból írják, hogy az ottani *Ferenciek-templom*ban megőrült egy *Tóth* Gyula nevű közhuszár, aki őrvjngésében kardot rántott és megtámadta a papot, meg a közönséget. A szerencsétlen huszárnak hosszabb idő óta szerelmi viszonya volt egy pozsonyi leánnyal, aki cserbenhagyta és a minap esküdt őrk hűséget másnak. Azóta a legény buskomor lett, gyakran sirt és imádkozott. Tegnap a gyónás

és áldozás után elsőbbséget a miséző papot vette üldözöbe, akiről azt hitte, hogy hitelen szeretőjét megeskette. A papot kivont karddal a közönség rémületére a sekrestyébe kergette. Csóka a György rendőrt, aki leakarta fegyverezni, a sűrűn látogatott templomban a fején, Cservenka káplánt pedig a kezén meglehetősen súlyosan megsebesítette. Végre Dvorzsák 71-ik gyalogezredbeli hadnagy hátulról támadta meg az őrjögőt és lefegyverezte, mire hat ember megkötözte és a kórházba szállította. A katonai kórházban lassanként magához tért. A szerencsétlen örült fiút, azt hiszik, hogy gondos ápolással megmenthetik a teljes elmezárvástól.

— (A transzváli háborúból.) Egy bur farmon nem rég a következő jelenet játszódott le a farm tulajdonosa és egy angol tiszt között. A tiszt parancsoló hangon szól:

— Parancsom van, hogy minden takarmányt, ami a farmon van, vagy megvásároljak vagy felgessek. Én az utóbbit választom. Hordják össze, ami szalma van a házban az udvarba és égessék el.

— De hadnagy ur, — szól a farmer.

— Szót se! Tegyük, amit mondtam.

— Nem bánom, hadnagy ur, de engedje...

— Nem engedek meg semmit. Égessék el a szalmát.

Az udvaron csakhamar nagy máglya áll és a lángok világosan ropognak. Mikor a szalmából már csak pernye van, a farmer megint odalép a tiszthez:

— Csak azt akartam mondani, hogy a szalmát, amit el tetszett égetetni, eladtam volt az angol ellátási parancsnoknak és már meg is kaptam az árát, azonban most honnan szállítsam?

— (Rablógyilkosság Tarnócon.) Tarnócon a mult hét elején megjelent egy Truszkó Antal nevű szuhai lakos, aki a község leégett temploma javára gyűjtött könyöradományokat. Havala József és felesége Truszkót ott tartották maguknál vacsorára és éjjeli szállásra. Beszélgetés közben szó esett arról is, hogy Truszkó már eddig mennyi pénzt gyűjtött össze. Havalaék azt hitték, hogy ez a pénz mind Truszkónál van, azért éjnek idején megölték és holttestét az istállóban rejtették el. A megölt Truszkónál 300 frtot véltek találni, de csak 10 frtot találtak, mert a többi elküldte haza. Négy napig fekiúdt Truszkó holtteste az istállóban, de már ekkor oly nagy szagot árasztott, hogy a gyilkos házaspár kénytelen volt péntek éjjel kivinni a hullát a házból s bedobták egy vályogvető gödörbe, ahol másnap reggel a munkások rátaláltak. A csendőrség, miután megállapította, hogy a meggyilkolt Havalaék-nál fordult meg utóljára, vallatásra fogta őket és Havalaék a 8 éves kis fia be is vallotta, hogy ott volt Truszkó. Ekkor Havalaék a gyilkosság részleteit is elmondták. A gyilkos házaspárt a csendőrség letartóztatta s értesítette Truszkó hozzátartozóit is.

— (Szerencsétlenség egy lakodalmon.) A temesi járásbeli Tápia községben a minap egy lakodalom alkalmával végtelen szerencsétlenség történt. A románoknál ugyanis az a szokás, hogy a menyegző ünnepélyességét minden kigondolható zajjal: dobpergés, ordítózás, kurjantás, kiabálással emelik; a tekintélyesebbek lakodalman pedig még lövöldöznek is a mátkapár tiszteletére. Nos hát a szóban forgó lakodalmonk is az előkelőbbek közül való. Előkerültek ez alkalommal a rozoga, rozsdamarta fegyverek is s ugyancsak szaporán durrogtak a pisztolyok, mikor egyszer csak Lungu Konstantin kezében az éles golyóval töltött pisztoly véletlenül elsült és a golyó Zsurka Gavrilla szolgájának, Molnár Jánosnak hasába fúródott. A szerencsétlen szolga állapota életveszélyes.

Felhívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát, Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, »Adria«-szállóval szemben létező női-divat áruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Márkus Emilia Szombathelyen.** Márkus Emilia a hét folyamán Szombathelyen fog vendégszerepelni. E hó 28., 29. és 30-ikán fog föl lépni A böcső, Francillon és Folt, amely tisztít c. darabokban.

* **Párisi szegények Budán.** Annak idején a hatvanas években az érzékeny szívé és furfangos szinpad fogásokkal el nem kényeztetett magyar közönség sokat könnyezett a jó lelkű, de züllött Planterose szavain, kit még Egressy Gábor adott. Sok évtized után a krisztinavárosban támadt fel a »Párisi szegények« 7 (hét) felvonásos darab. A hét felvonásnak egyedüli jó tulajdonsága az, hogy Ujházi vendégszerepel Planterose szerepében. Ez volt az egyedüli esz-köz, hogy a közönség három és félórán át képes legyen a szivettépően szomorú darabot végignézni.

* **Az Akadémia kapuzárása.** A magyar tud. akadémia tegnap tartotta utolsó ülését a nyári szünet előtt Thán Károly elnöklete alatt. Ez évzáró összes ülésen folyó ügyeket intéztek el, amelyeket Szily Kálmán főtitkár terjesztett elő. Ezek egyike gróf Széchenyi István életének utolsó évéből való érdekes levele. Ugyancsak

tatta a főtitkár Vitkovics Gáborral, néhai Vitkovics Mihály költőnek unokaöccsével való levélváltását. S végre Kont Ignácz jelentését arról, hogy a magyar irodalom a francia egyetemen már legközelebb jogaiba lép, még pedig minden diplomáciai beavatkozás nélkül.

* **Nyári szinkör Erzsébetfalván.** Makróczy János, a Vigszinház főpénztárosa, Erzsébetfalván arénát szándékozik építeni. Az Erzsébetfalvi előjáróság értesítette, hogy tervét nyujtsa be az építési bizottsághoz s az engedélyt könnyen meg fogják adni.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Takács Zoltán bűnpöre.** A mai nap első tanuja, Dekány Borbála, Oravetz cselédje, a kihallgatásakor nem akart semmire sem emlékezni s letagadta még azt is, amit a vizsgálóbíróelőtt vallott. — Lenk elnök rászólt:

— Maga arra is esküti tesz, hogy semmit sem hallgatott el. Le meri tenni most már az esküt?

— A tanu (sirva) Nem.

— Miért?

— Mert félek az istentől!

— Jól van! Akkor folytassuk a kihallgatást.

A tanu ezután elmondta Takács, érkezését, s Stuhl Fülöpnek látogatásait Oravetznél.

— Hogy nézett ki Takács mikor magukhoz jött?

— Szakála volt s pápaszemet viselt.

— Meddig lakott ott?

— Két héttig.

Dr. Hellebranth János, Csapó védője:

— Hányszor járt ott maguknál Csapó.

— Egynehányszor.

— S ha jött, kit keresett?

— Mindig Oravetz tekintetes urat, s ha ez nem volt otthon, fordult csak Takácshoz.

Tiszó Imre pusztatói postamester tanu tudja, hogy Bálint Ferenc nevére gép érkezett Lipcséből.

Visnyák Lajos forgalmi kezelőtiszt Mezőtúron szintén a gép megérkezéséről beszélt.

Márkus Gyula, a Dessauer cég beltagja elmondta, hogy a gépet egy elegáns ur rendelte náluk, aki Bálint Ferenc megbízottjának adta ki magát. A rendeléskor 30 frt előleget adott.

A következő tanu Garagos Géza nevű fiatal ember volt, akinek zavart feleletei sok derűtséget keltek.

— Honnan ismeri maga Takácsot?

— Hát ismerem is meg nem is

— Hogy érti ezt?

— Hát úgy, hogy ma ismerem, holnap nem ismerem, mert én kérem nagyon rossz emlékezőtehetséggel bírok. Csak arra emlékszem, hogy az este Margit főhercegnőnél vacsoráltam.

— Ne beszéljen bolondokat, feleljen arra, ismeri-e Takácsot?

— Hát ismerem? — Honnan?

— A kinzó intézetből.

— Mi az a kinzó intézet?

— A megfigyelő osztály.

Miután hóbertos feleletei nagyon is nevetségesek voltak, elnök rendbüntetéssel sújtotta a derült kedélyű tanut. A büntetést azonban elengedték neki, mert meg sem eskették, tekintettel zavart elméjűsége miatt.

— Elmehe! — szól hozzá az elnök.

— El is megyek, ha mindjárt három lovamnak a farka szakad is le! — szól a tanu s kisietett a teremből.

Bozsik Antal, Oravetz kocsisa Takács és Csapó érkezéséről vall. Ugyanerre a körülményre vallanak Bozsik Kálmán, Plentner István.

Lukács Andor kunszentmártoni gyógyszerész elmondta, hogy Kállay Róza egy ízben valami savat kért tőle. Mikor kérdezte tőle, mire kell az neki, azt mondta ipari célra.

A tárgyalást holnap folytatják.

KÖZGAZDASÁG.

— **Kisiparosok nyugdíjintézetei.** Az ipartestületek kebelében üdvös mozgalom indult meg, amely hova-tova országossá lesz. A mozgalom célja, hogy minden ipartestület kebelében nyugdíjintézetet létesítsenek a kisiparosok javára. Az első nyugdíjintézet Szegeden már meg is alakult, miután alapszabályait a belügyi kormány jóvá hagyta. A szegediek példáját követik most az

aradi iparosok is. Az aradi iparos-nyugdíjintézet megalapításán Berán Antal, Kiss Ferenc és dr. Müller Károly, az aradi ipartestület vezéremberei fáradoznak. Hasonló mozgalmat indítottak Makón Irlanda Dezső és Német-Palánkán Kopeckzy Alajos ipartestületi jegyzők is. Az ipartestületek az országosan meginduló nyugdíj-mozgalom ügyében értekezletet tartanak az ősszel Budapest-n.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

A földmivelésügyi miniszterium hivatalos terméscsúszását a június 20-ig beérkezett jelentések alapján tegnap este juttatta a nyilvánosság elé. Ezen becslés a június hó 10-iki becsléssel szemben kevés eltérést mutat, elismeri azonban, hogy az időjárás az előző jel ntés óta főtétlenül kedvező volt és a minőség előnyös fejlődését idézte elő. A mennyiségbeni változás rozsnál szembeöt-lően kedvező, míg a többi árunemnél csekély visszaesés constatálható.

A számbeli csoportosítás a következő:

	június 20	június 10	változás
Buza	36,446.905 mm.	36,484.208 mm.	-37.303 mm.
Rozs	11,857.218 "	10,770.020 "	+ 1,087.198 "
Zab	9,699.375 "	9,752.382 "	- 53.007 "
Árpa	10,435.293 "	10,507.781 "	- 72.488 "

A jelentés szele már tegnap délután kerülgette a piacot, és a miniszteriumból „kiszivárgott“ hírek megtöltötték a délutáni tőzsdét. Ugy látszik, kedvezőtlenebb jelentést vártak azok, akik hausse-re spec lálnak, mert kedvüket veszítve a hanyatló irányt nem fekezték, és így a buza tegnap este 8'07, a rozs 6'76 koronával zárult. Ma a tőzsde a tegnapi hangulat hatása alatt nyomott tendenciával kezdődött, de a vételek újból jelentékenyebbek lettek és a cursusok emelkedő irányt követtek. Hamarosan megfordult azonban a játék és néhány fillérrel estek a kenyérmagvak árfolyamai, miközben egyébként a forgalom korlátolt maradt. A malmok ma ugyszólván semmit sem vettek, mert meglehetősen el vannak látva áruval és az elmúlt napokban vett tételek átvételével vannak elfoglalva. 4000 mm. buza kelt el mindössze változatlan áron.

Délben zárul:

októberi buza 8'08/09.

rozs 6'77/78.

zab 6'36/37.

juliusi tengeri 5'34/35.

tengeri 1902 májusra 5'13/14.

Készárúüzlet.

Buza elkelt:

Tiszavidéki 400 mm. 7.95 k. 8.65 korona sárga, 100 mm. 7.75 k. 8.15 korona, 100 mm. 7.75 k. 8.10 korona keverékes, 100 mm. 7.7 k. 8.20 korona, mind három hónapra.

Fehérmegyei 650 mm. 7.4 k. 7.97 1/2 korona, három hónapra.

Pestmegyei 200 mm. 7.7 k. 8.00 korona, 100 mm. 7.45 k. 7.50 korona, keverékes három hónapra.

Tolnai 200 mm. 7.7 k. 8.00 korona, keverékes három hónapra.

Aradi 200 mm. 7.3 k. 7.60 korona, rozsos három hónapra.

Bácskai 100 mm. 7.65 k. 100 mm. 7.45 k. 8.00 korona, 1525 mm. 7.32 k. 7.85 korona, mind három hónapra.

Rozs 150 mm. 7.15 korona, 200 mm. 7.30 korona paritás készpénzfizetés mellett.

Árpa 100 mm. 6.70 korona, három hónapra készpénzfizetés mellett.

Értéktőzsde.

Alacsonyabb külföldi jelentésekre és bécsi kényszereladásokra az előtőzsde irányzata lanya volt és a forgalomba került értékek kedvtelen hangulattal záruktak.

Megnyitáskor jegyeznek:

Oszták hitelrészvény	—	659.50	—
Magyar hitelrészvény	—	661.—	—
Korona járadék	—	93.—	—
Jelzálog hitelbank	—	447.50	—
Rimamurányi	—	478.—	—
Leszámitolóbank	—	426.—	—
Államvasut	—	658.—	—
Déli vasut	—	102.—	—
Városi villamos	—	296.—	—
Közuti villamos	—	577.—	—

A tisztelt hölgyközönség szives figyelmébe

ajánljuk óriási áruházunkat, melyben most bámulatos olcsó árakért kaphatók a legújabb divatu női ruhák és felöltők.

Elegáns bál ruha ————— 10-15 frtig
 Francia selyem batiztruha ————— 8-12 .
 Elegáns selyem moiré ruha arany díszszel 25-30 .
 Alkalmi pongis ruha ————— 15-20 .
 Valódi angol szövet ruha ————— 15-30 .

Elegáns utcai szövet ruhák ————— 10 frttól felj.
 Elegáns női paletot ————— 12-16 frtig
 Serpenti köpeny ————— 14 frt
 Porköpeny finom liszterből ————— 4-60 frt
 Tiszta selyem blous remek színek ————— 4-60 frt

Ugyanaz dus aranydíszszel ————— 5-50 forint
 Serpentin-aljak szövetből ————— 3-50 frt. felj.
 Selyem-aljak ————— 7 frt és felj.
 Dupla széles ruhakelmék méterenkint 25 krtól feljebb.
 Francia batizstok 36, 46, 60 kr., a legújabb színekben.
 Gyászruhakelmék dupla széles 36, 46, 60, 75 kr és 1 frt.

Nagyban és kicsinyben.

Gyászruhák 4 óra alatt készíttetnek.

Herczeg és Horvát

Budapest, VII. kerület, Kerepesi-ut 52. szám alatt. Adria-szállóval szemben.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1901. június 25.

NÉPSZÍNHÁZ.	Fővárosi nyári Színház.
Milliók a hó alatt.	Trobadur.
Kezdeté fél 8 órakor.	Kezdeté fél 8 órakor.
VIGSZÍNHÁZ.	Uránia-Színház.
Ocskay Brigadéros.	A föld körül.
Kezdeté fél 8 órakor.	Kezdeté fél 8 órakor.

Látszerészi és fényképező cikkek

HATSCHÉK MIKSA (ki 47 évig volt a Váci-utcában) most IV. ker., Eskü-ut 5. sz. a. Clotild-palotába, a Belvárosi kávéház mellé tette át üzlethelyiségét. Szemüveg v. orrszorítók 1 frttól; ugyanazek jegéből 5 frttól feljebb, kitüntetett látások 4 frttól feljebb. Müszemek nagy választékban. Fényképező-gépek 75 kr., illetőleg 3 frttól feljebb. Fényképek főleg jelmezképek és arcképek.

A ki jó sérvkötőt akar, forduljon bizalommal alanti céghez.

Ajánlja kizárólag saját gyártmányú sérvkötőt, háskötőt, egyenesstartóit, suspenziókat, valamint az összes betegápoláshoz szükséges kötszereit. Készít minden testeknek Orthopedifűzőket, műlábakat és kezket és minden e szakmába vágó kötszereket. Hivatkozom arra, hogy számos éven át a külföldön, kórházakban, mint sebészeti kötszerész dolgoztam és munkám a legelső tanároknál a legjobbnak bizonyult. Sérvkötő megrendelésnél kérem a test körméretét és hogy jobb, bal vagy kétoldalú sérvkötő szükséges. Ára egy oldalra 4 frttól 6 frtig, két oldalra 8 frttól 10 frtig. Kizárólag egyedüli főraktár valódi francia és angol gummi és halbólgyag különlegeségeiben, tucatzja 1.26 krtól 6 frtig. Párisi óv-spongya Saffet-Sponges, tucatzja 4 frttól 6 frtig. Pessarium oculisvum méhvédő, hölgyeknek nélkülözhetetlen, darabja 1.50 frt. Megrendeléseket pontosan csakközl a legnagyobb diszkrétó mellett.

RADVANYI L.
 sebészeti kötszer-gyáros
 Budapest, VII., Erzsébet-körut 36.
 Kérjen mindenki ingyen árjegyzéket.

BUTOR

kézpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban

Fuchs Bódognál

Budapest, József-körut 26. sz.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

JENCS-FÉLE
Magyar Restitutions-Fluid
 lovak és szarvasmarháknek.
JENCS VILMOS gyógyszerész
 Budapest, II. ker., Szeben-tér 1. szám.
 Hol a ló vagy szarvasmarha állandóan használatban van, e szer nélkülözhetetlen. Rendesen használva az állat isomerejét fokozza, kitartóbb, erősebb teszi; megátalja a lábak merev bővulását, az intagulást s az ugynevezett pókocodást.
Ára 2 korona.

RITKA ALKALOM
 GYÖNYÖRŐ DISZES KÖTÉS.
OTTHON
 Az «Otthon» remek képeket, elbeszéléseket stb. foglal magában. Határozottan állítjuk, hogy mindenki, ki ezen művet meghozatja, rendkívül meglesz elégedve.
 Két teljes kötet (12 füzet) «Otthon» 98 és 1899. éviolyam lényes diszkötésben kötve 8 forint bolti ár helyett 2 frt 80 kr.
 Megrendelhető a Magyarországi kiadóhivatalban.

Sándor gyere haza

minden meg van bocsájtva, nem bánlak, dacára, hogy elkövetted azt a könnyelműséget, hogy másutt vásároltál cipőt, holott tudnod kellene, hogy Agulár mily előnyöket biztosít, mintha cipőért 1 évig jótáll, ingyen ad egy tégely gázkenyérrel, mely megakadályozza a bőr repedését. Nem tetsző cipőket visszavesz és a pénzt visszaadja. Vidékre minden csomagot portómentesen küld és csak 30 kr. számít. Ingyen ad képes árjegyzéket, mértéknek pedig elég, ha papírlapra harisnyába állva a lábtalpot lerajzolod, remélem belátod hibádat.

Férfi víxbőr sima cipő, erős	3.-	Női zergebőr cugos v. tűzős	3.-
Férfi víxbetűs, finom kiv.	3.20	Divatos barna tűzős cipő	3.-
Elegáns víx fűzőscipő	3.40	Zergebőr gombos, elegáns	3.50
Divatos barna bagarin tűzős	3.80	Selyem-laszlin, cugos	2.60
Elegáns szalonlak tűzős	4.-	Félcipő, barna vagy fekete	2.40
Párisi divat box-calw, föltűnő elegáns tűzős v. gombos	4.50	Párisi divat box-calw, tűzős v. gombos, föltűnő eleg.	4.-

Agulár Dávid fia Budapest, Deák-tér 6. Király-utca sarok.

Magyar királyi államvasutak

17082 szám.
 1901.

Pályázati hirdetmény.
 A m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet Losonc állomás felvételi épületének kibővítési munkáira.
 A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Miskolcon a m. kir. államvasutae üzletvezetőségek pályafentartási és építési osztályában (Szemere-u. 29. sz. I. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
 Az ajánlatokat legkésőbb 1901. évi július hó 2-án déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség I. általános osztályánál.
 Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva összefűzve és lepecsételt borítékban a következő felirattal nyujtandók be: „Ajánlat a losonci felvételi épület kibővítési munkáinak végrehajtására.”
 Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901 évi július hó 1-én déli 12 óráig 1200 ki azaz egezerkettőszáz korona bántatpénz teendő le a m. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségnek gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban. A bántatpénzről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Az értékpapírok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bántatpénzek térti aevénynyel adandók fel.
 Miskolc, 1901. június hó 19-én.
 Az üzletvezetőség.
 (Utánnomás nem díjaztatik.)

Vegyszerek, gyógyárak, kötszerek, pipere-és illatszerek, ajánlható legjobb bevásárlási forrása

KARTSCHMAROFF A.
 szerezosen drogeria
 BUDAPEST,
 VII., Kerepesi-ut 33. sz.

Butorozott
 udvari szoba, külön bejárattal első emeleten Népszínház és Technologia közelében kiadó. **VIII., Népszínház-utca 18., I em. 16. ajtó.**

Butoriparosok,
 Nemes és Lengyel Budapest, IV., Keoske-méti-utca 6. sz. I. em., ajánlják dusan felszerelt raktáraikat, sajátkészítményű fa- és kárpitos munkákban.

Czimbalmaim,

melyek az illetékes zenekapacitások által minden tekintetben a legkitűnőbbeknek vannak elismerve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 frttól külön-böző árban kaphatók. Mint-hogy ez idő szerint a czimbalmannak pedálján és belső szerkezetén utó-léteket találmányom van, így javításokat és át-lakításokat is elfogadok, a hang javulásért és tartó-ságért kezeséget válllok.

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 42. sz.
és Vörösmarty-utca
10. szám.

Arjogyzéket bérmentve küld.

Csillárok

égszesz- és villamvilági-ásra egy jelentékeny gyá-ri raktár átvétele követ-keztében mélyen leszállí-tott árakon eladó.

Faragó Ferencz
Andrássy-ut 46. Gyár-ter-utca sarok. Ugyanott sze-relések is olcsón fogad-tatnak el.

Lószőrmatrac

3 részű 15 kg. súlyban színváltól 14 forintért kapható, míg a készlet tart Budapest, IV., Terecz-körút 36. sz. a. kárpitósnál.

Kitűnő,

valódi székely konyha. Ebéd, vacsora 20 forint-ért, a Fehérló szálloda éttermében Ürmö-sinél, Kerepesi-ut.

Butorozott

szoba, elegáns, tágas, utcai, két ablakkal, külön előszobával és lépcsőházi bejárattal, a Kerepesi-ut és Erzsébet-körút közvet-len közelében. Kertész-utca 4., II. em. 6-dik ajtó sz. alatt azonnal kiadó. 6584

Zengora

Fischer-féle bécsi gyárt-mány teljesen jó karban, helyszűke miatt 100 fo-rintért eladó. Kertész-utca 4., II. em. 6. sz. alatt. 6584

Földbirtok

600-800 holdas, urilak és kellő gazdasági épüle-tekkel felszerelve, vala-mely vasut közelében ok-tóber elejére, megvételre kerestetik. Címmel szolgál a kiadóhivatal. 6585

Mentő

poloska-irtószert a leg-hatásosabb, nem hagy foltot, a poloskának, úgy minden rovarnak még a petét is kiirtja. Ezen szer haszná-lata után sohasem lesz a lakásban, úgy a butorban sem poloska vagy féreg. Kapható 30, 40 kr és 1 frtos üvegekben, Bettel-helm Zsigmond és Tsa. Budapest, Cal-vin-tér 7.

Ugyes női ruhavar-rónó házhoz keres-tetik. Cím a kiadó-hivatalban.

Magyarország leghírnevesebb ásvány-gyógyforrásai a
Bikszádi
gyógyit mint a drága Selters. A
Sztojhai
azonos a Karls-badival.
Bérlők: Almer Lajos és Károly, Nagybánya.

Egyházi szerek,
lebogók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók:
Szűts és társánál,
Budapest, IV., Ujvilág utca 2. sz.

Női ruhákat
olcsón készít háznál és házon kívül Léka József, IX., Ferencz-tér 11., II. em. 86. Levelezőlap-meghívásra házhoz jövök. 7686

Háztulajdonosok figyelmébe.

Közigazgatási hivatalnok 3 szobás világos lakás ellenében házgondnoki, esetleg délutánokint elvégezhető magántitkári, levelezői állást óhajt. Szíves ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek.

Elveszett

a cinkotai vicinális vas-uton egy duplafedelű arany női óra. A becsül-letes megtaláló kéretik, hogy azt e lap kiadóhivatalába juttassa el, hol illő jutalomban részesül.

Eladom

200 m. holdas buzatermő földemet 5/4% mellett részletfizetéssel. Cím a kiadóhivatalnál. 7-29

Kertésznek

való birtok Pothon, Bu-dapest mellett, részletfi-zetéssel eladó. Ugyanott egy szálló-birtok nyaralo-val eladó. Tulajdonos cí-me a kiadóhivatalnál. 7628

Butor.

Alig használt butorok rö-gtöni elköltözés miatt olc-són eladó. Sándor-utca 38., földszint 10.

Zalamegye Szentpéterur-ban egy üzlethelyiség két szobás lakással, kamará-val, üzleti álványokkal együtt eladó. Bővebbet Kiss Jánosnál Szentpé-terurban. 7626

Eladó telek, zentai vasuti állomáshoz közel, városhoz is közel, rakodó helyhez 40 méterre, min-denféle gyártelepnek, vagy kertészetre rendkívül al-kalmas 3111 négyszögöl föld, majd négy szegben 10 napig, 1600 frtért el-adó. Zenta 315. Gyömrei János. 7627

Kárpitós munkát olcsón készít háznál és házon kívül Unsavszky Nándor, VIII. kerület Prá-ter-utca 66., III 83. Le-velezőlap meghívásra ház-hoz jövök.

Szervusz pajtás !!

Hová oly sietve! Megyek Agulár Edehez. El sem képzelheted, mily óriási választékot találsz ott, kizárólag saját készítményében, bámulatos olcsó árak mellett. Nem tetszőt készséggel ki-cserél, vagy a pénzt visszaadja. Tarts-ságért pedig fele-lősséggel szavaol.

- Férfi vikszos cipő, egy darabból, erős talp 3.-
 - Férfi vikszos betétes cipő, elegáns kivitel 3.20
 - Férfi vikszos elűfűzős cipő, gavallér forma 4.-
 - Divatós barna vagy sárga bagaria, előlkapcsos 4.-
 - Szaloniak, keziyűbőrszár, fűzős vagy cugós 4.-
 - Box Calf, borjúbőr fűzős cipő 4.-
 - Legujabb fekete vagy sárga kerékpárcipő 2.00
 - Női finom zergebőr, cugós, 16 cm. magas szár 3.-
 - Női finom zergebőr, fűzős cipő 3.80
 - Szaloniak, fűzős vagy cugós 3.50
 - Divatós barna vagy sárga fűzős cipő 3.40
 - Fekete vagy barna zerge félcipő 2.20
- Több száz divatos ábrákkal ellátott árjegyzékem, mér-tekvevési utasítással együtt ingyen és bérmentve. Mindennemű finom fekete és sárga kenőcsök.

Agulár Ede BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 8. A New-York palotával szemben. Kérem a címre ügyelni.

Magyar királyi államvasutak.

18664/901.

Pályázati hirdetmény.

A Győr állomáson levő fűtőházak fedelein alkalmazandó felülvilágítók és szelelok előállítá-sa körül teljesítendő munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hírdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebbi adatok, valamint az ajánlati minta a pályázati feltételek, nemkülönben az egyezmény tervezete az alólírott üzletvezető-ség pályafentartási és építési osztályának hi-vatalos helyiségében (Külső Kerepesi-ut szem-ben a keleti p. udvarral) és győri város mér-nökségünknel (Győr 12. kir. város székháza) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánla-tok legkésőbb f. é. június hó 28-án déli 12 óráig a jobbpárti üzletvezetőség titárságánál nyújtandók be következő felirattal: „Ajánlat a győri fűtőházak fedeleinek átalakítására.”

Bánatpénz tejében legkésőbb f. évi június hó 27-ig déli 12 óráig 900 korona azaz kilencszáz korona készpénzben vagy állami le-tétekre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénz-tárunknál leteendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem ré-gibb árfolyama szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le. Posta útján beküldendő aján-latok és bánatpénzek tértívény mellett adan-dók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályáz-hatnak. Az ajánlatok között a szabad válasz-tási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapest 1901 június hóban.

38139/901/C. II.

Hirdetmény.

(Közvetlen forgalom Ausztria-Magyarország, Szerbia, Bulgária és Törökország között.)

Fenti forgalomban 1901. évi március hó 1-től érvényes II. rész 2. füzet 55. és 146. oldalán a győr-sopron-ebenfurti vasut kis-marton-Szarazvám állomásának neve „Szár-razvám”-ra módosítatik.

Budapest, 1901. április 12-én.
A m. kir. államvasutak budapest jobbpárti üzletvezetősége.
(Utánnyomás nem díjaztatik.)

GUMMI
— és halhólyag különlegességek, —
valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és ártalmatlan **Ronle** 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja, **hal-hólyag** 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja. **Copotes ameri-cans** 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja. **Pessarium oculisivum** 1.50-2.50-ig. **Diana** öv, havibaj kötelék 2 frt 60 kr, 3 frt 50 kr darabja.
Magyar orvosi Műszertárban
Budapest, Kerepesi-ut 32. sz. a Rokus-körházal szemben.
Arjogyzék ingyen, sárt borítékban.
— 10 frtnyi megrendelésnél 20% engedmény. —

Legszébb alkalmi **Kedvezmény** Gyönyörű kivittel!
ajándék!
MAGYARSÁG előfizetőinek.
A ki a „MAGYARSÁG” kiadóhivatalába egy fényképet küld,
5 forintért kap egy életnagyságu
gyönyörű kivitelű **platin-arc-képet** pompás kartonon, 50 cm. szélességben és 65 cm. magasságban.
Vidékre, csomagolással és díjmentes szállítással 5 frt 60 kr.
Megrendelésnél az összeg fele kiadóhivatalunkba előre beküldendő, a másik fele utánvétellel (Budapest az átvételnél) lesz kiegyenlített.

Feltűnő **MAGYARSÁG** Legalkalmasabb olcsóság! meglepetés!
Kiadóhivatala
Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt.